

NBA
Het Bestuur
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Per email: Consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl

Utrecht, 23 september 2020

Betreft: Reactie SRA Consultatie Standaard 4415N en 3900N

Geachte collegae,

Naar aanleiding van uw verzoek ontvangt u hierbij de reactie van het SRA-bestuur op de vragen in het consultatiedocument 'Standaarden 3900N en 4415N'.

Allereerst dank voor het vele werk dat achter de schermen is verzet om tot deze standaarden te komen. Wij zijn verheugd te lezen dat gekozen is voor een proportionele aanpak, en dat zoveel mogelijk guidance is gegeven om bepaalde paragrafen en uitgangspunten te onderbouwen. Dat helpt ons accountants om de Standaarden zo snel en goed mogelijk te implementeren.

Onderstaande opmerkingen richten zich voornamelijk op verduidelijking van zaken. Wij hebben bij iedere vraag verwoord of sprake is van een 'fatal flow' of het verzoek om nadere toelichting.

Hieronder geven wij antwoord op de door u gestelde consultatievragen.

1. Heeft u opmerkingen bij de beschreven diversificatie wetende dat deze primair de verantwoordelijkheid is van SZW?

We hebben een vraag over entiteiten die de NOW onder artikel 6a hebben aangevraagd. Deze groep entiteiten heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de omzetsdaling te berekenen op werkmaatschappijniveau omdat de omzetsdaling op groepsniveau minder is dan 20%.

Wij begrijpen dat voor dit type aanvragen altijd een assurance-rapport met een redelijke mate van zekerheid moet worden verstrekt. Dit staat in het accountantsprotocol bij de NOW 1 en is daarmee geen onderdeel van deze consultatie.

Echter, wij kunnen ons voorstellen dat het lang niet altijd mogelijk is een redelijke mate van zekerheid te verstrekken bij kleine rechtspersonen, zonder adequate AO/IB. Wij verzoeken u nadere guidance te geven hoe hiermee om te gaan.

Overigens zijn wij van mening dat een beperkte mate van zekerheid zoals beschreven in Standaard 3900N wel in veel gevallen haalbaar zou kunnen zijn.

2. Heeft u vragen over de gekozen afrekenmethodiek, hoewel die niet door de NBA wordt bepaald, die naar uw mening in de standaarden zouden moeten worden toegelicht?

Geen opmerkingen in dat kader, maar wel de vraag of, en zo ja wanneer, de NBA voorbeeldteksten voor de opdrachtbevestiging en voor de bevestiging bij de aanvraag tot vaststelling van de NOW ter beschikking stelt aan haar leden.

Hierbij merken we op dat Bureau Vaktechniek van SRA bereid is hierin mee te werken mocht dit nodig zijn. Een eenduidige aanpak voor alle accountants staat wat ons betreft namelijk voorop.

3. Geeft het in hoofdstuk 4 beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?

In hoofdstuk 4 gaat de laatste zin over het collegiaal overleg. Wij begrijpen dat de normale regels van artikel 15a VGBA van toepassing zijn. Dit betekent dat collegiaal overleg moet worden gehouden als in de afgelopen 24 maanden een accountant betrokken is geweest bij een controle, beoordelings- of samenstellingsopdracht. In andere gevallen is collegiaal overleg optioneel.

Het aanvaarden van nieuwe klanten voor de NOW-subsidie brengt -zoals door u ook onderschreven in eerdere uitingen- grote risico's met zich mee.

Wij willen voorstellen dat voor dit type klanten altijd collegiaal overleg moet worden gevraagd, ook al wordt de 4415N- of 3900N-opdracht bijvoorbeeld overgenomen van een niet-accountant.

Daarnaast vragen wij aanpassing over het doorvoeren van 'alle bekende correcties' zoals verwoord in de paragrafen A25 en A26 van Standaard 4415N. Hierbij stelt A26 zelfs dat geen samenstellingsverklaring kan worden afgegeven als dat niet het geval is.

Echter, in het webinar van 21 september 2020 is mondeling toegelicht dat hier wel degelijk ruimte is voor een 'professionele oordeelsvorming' en hoeft niet 'iedere euro' te worden gecorrigeerd. Dit blijkt echter niet uit de tekst van Standaard 4415N.

Wij verzoeken tot aanpassing van de Standaarden op beide punten.

4. Geeft het in hoofdstuk 5 beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?

De beperkte mate van zekerheid die wordt vereist bij de aanvraag tot vaststelling van de NOW-subsidie, is nadrukkelijk iets anders dan bij een beoordelingsopdracht (Standaard 2400).

Uit Standaard 3900N blijkt dit onzes inziens in onvoldoende mate expliciet. Benadrukt zou moeten worden dat in de planning en uitvoering van beide assurance werkzaamheden deze gelijk zijn, maar dat alleen in de evaluatiefase kan worden gekomen tot een andere uitkomst.

Wij willen dan ook voorstellen in de tekst van het assurance-rapport bij de aanvraag tot vaststelling van de NOW-subsidie met een beperkte mate van zekerheid, de uitgevoerde (extra) werkzaamheden duidelijk te communiceren. Dit is wat ons betreft van belang in verband met de maatschappelijk rol van accountants.

5. Geeft het hierboven met betrekking tot verantwoordelijke organisaties en assurance-objecten beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaarden moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?

Geen opmerkingen die zouden moeten leiden tot aanpassing van de standaarden.

- 6. Geeft het hierboven met betrekking tot omzet 2019 beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaarden moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?**

Standaard 3900N Par. 53 en Standaard 4415 Par. 30 geven aan dat in voorkomende gevallen bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de bepaling van de referentieomzet. Waaruit die bijzondere aandacht concreet zou moeten bestaan, blijkt niet expliciet uit de Standaard. Het is nuttig in de standaarden (of via nadere guidance) toe te lichten waar deze bijzondere aandacht in voorkomende gevallen concreet uit zou kunnen bestaan.

- 7. Geeft het hierboven met betrekking tot de AAV-standaard beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?**

In Standaard 4416 Par. 19 is opgenomen dat gezien de veronderstelde bedreigingen, een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling moet worden uitgevoerd. In de tweede bullit staat dat ook een 'minstens zo effectieve maatregel' volstaat. Wij vragen om nadere guidance te geven wat wordt verstaan onder de term 'minstens zo effectieve maatregel'.

- 8. Geeft het hierboven met betrekking tot beperkte mate van zekerheid beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?**

Geen opmerkingen die zouden moeten leiden tot aanpassing van de standaard.

- 9. Geeft het hierboven over inherente beperkingen beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?**

Geen opmerkingen die zouden moeten leiden tot aanpassing van de standaard. Wel vragen we u nadere toelichting te geven over de inherente beperkingen.

- 10. Geeft het hierboven met betrekking tot de pro forma berekening beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?**

Hoewel de pro forma berekening bij accountants vragen kan oproepen, is het accountantsprotocol leidend. Standaard 3900N Par. 78 en Par. A67-A69 zijn duidelijk en behoeven inhoudelijk geen aanpassing. Het heeft wel de voorkeur in paragraaf 78 een concrete verwijzing naar het accountantsprotocol op te nemen of dit in nadere guidance toe te lichten.

- 11. Geeft het hierboven met betrekking tot de samenvatting bij een oordeelonthouding aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?**

Standaard 3900N Par. A70R vermeldt in algemene bewoordingen dat het Ministerie van SZW en het UWV op basis van de onderbouwing van het oordeel bepalen welke gevolgen de oordeelonthouding zal hebben voor de subsidie. Deze tekst (of een nadere uitleg bij deze tekst) zou meer informatie geven als hierbij expliciet wordt vermeld dat de korting kleiner is als er sprake is van een inherente beperking in het kader van een NOW-onderzoek, dan wanneer dit niet het geval is.

12. Geeft het hierboven met betrekking tot overeenkomstige toepassing beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?

Bijlage 1 bij Standaard 3900N is een nuttige toevoeging. Wij hebben geen opmerkingen die zouden moeten leiden tot aanpassing van de standaard.

13. Geeft het hierboven met betrekking tot gedeelde verantwoordelijkheid beschrevene aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassingen van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?

Geen opmerkingen die zouden moeten leiden tot aanpassing van de standaard.

14. Geven de hierboven genoemde overige relevante zaken aanleiding tot opmerkingen die tot aanpassing van de standaarden moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?

In het accountantsprotocol (pagina 17) worden met betrekking tot de materialiteitsgrenzen voor netto omzet bij een goedkeurend oordeel/conclusie en die met beperking, percentages genoemd voor resterende onzekerheden en niet-gecorrigeerde fouten.

Onduidelijk is echter of resterende onzekerheden en niet gecorrigeerde fouten afzonderlijk of tezamen moeten worden afgezet tegen de vermelde percentages. Ook vragen wij ons af in hoeverre resterende onzekerheden kunnen worden gekwantificeerd. Wij verzoeken u hierover nadere toelichting te verstrekken.

15. Geeft Standaard 4415 aanleiding tot opmerkingen anders dan reeds eerder gemaakte opmerkingen die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?

Wij hebben geen aanleiding tot opmerkingen, anders dan reeds eerder gemaakt.

16. Geeft Standaard 3900N aanleiding tot opmerkingen anders dan die reeds eerder zijn gemaakt die tot aanpassing van de standaard moeten leiden, en waaruit zouden die aanpassingen dan moeten bestaan?

Standaard 3900N is zowel van toepassing op NOW-onderzoek Assurance met redelijke mate van zekerheid als met beperkte mate van zekerheid. Door de combinatie van twee soorten assurance-opdrachten in één standaard worden de verschillen in vereisten tussen deze verschillende assurance-opdrachten niet in een oogopslag duidelijk. Een bijlage (2) met een overzicht van de verschillen tussen de beide assurance-opdracht zou dit inzicht wel kunnen geven.

Tot slot

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid deze consultatiereactie nader toe te lichten.

Met collegiale groet,
Namens het SRA-bestuur,

drs. Jan Zweekhorst RB
voorzitter